OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
Siviilioikeus
Lainsäädäntöneuvos Sofia Aspelund 4.5.2022

Valtioneuvoston selvitys: komission julkinen kuuleminen tavaroiden kestävää kuluttamista koskevan aloitteen vaikutustenarviointia varten (E 35/2022 vp)

Johdanto

Komissio on valmistelemassa aloitetta tavaroiden kestävästä kuluttamisesta. Tarkoituksena on edistää tavaroiden korjaamista ja uudelleenkäyttöä. Komission on tarkoitus antaa mahdollinen lainsäädäntöaloite vuoden 2022 kolmannella vuosineljänneksellä.

Komission julkisen kuulemisen tarkoituksena on ollut kerätä palautetta tavaroiden riittämätöntä käyttöikää koskevan ongelman esiintymisestä ja laajuudesta sekä mahdollisista toimintapoliittisista vaihtoehdoista ja niiden todennäköisistä vaikutuksista. Kuulemisen määräaika päättyi 5.4.2022.

Vastaus komission julkiseen kuulemiseen on annettu E-kirjeessä kuvatun Suomen kannan perusteella. Lisäksi kannan pohjalta voidaan osallistua muuhun tulevia ehdotuksia koskevaan ennakkovaikuttamiseen ja keskusteluun. Suomen lopullinen kanta määritetään sisältöjen täsmentyessä.

Vastauksen pääasiallinen sisältö

Suomi pitää tärkeänä sitä, että tuottajia kannustetaan suunnittelemaan tavaroita, jotka kestävät pidempään ja ovat helposti korjattavissa. Tärkeää on myös pyrkiä vähentämään kestämätöntä kulutusta ja sen kielteisiä ympäristö- ja ilmastovaikutuksia sekä edistämään kiertotalouden toimintamallien käyttöönottoa. Luonnonvarojen käytön vähentämiseen tulisi pyrkiä kannustamalla kuluttajia kestäviin ja kiertotalouden mukaisiin toimintamalleihin ja valintoihin.

Postiosoite Postadress	Käyntiosoite Besöksadress	Puhelin Telefon	Faksi Fax	S-posti, internet E-post, internet
Oikeusministeriö PL 25 FI-00023 Valtioneuvosto Finland	Eteläesplanadi 10 00130 Helsinki Finland	0295 16001 Internat. +358 295 16001	09 160 67730 Internat. +358 9 160 67730	kirjaamo.om@gov.fi www.oikeusministerio.fi www.justitieministeriet.fi

Tässä vaiheessa Suomi pitää tarkoituksenmukaisena, että edellä mainittuja tavoitteita pyritään edistämään ensisijaisesti muilla tavoin kuin uutta tavarankauppadirektiiviä (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/771 tietyistä tavarakauppaa koskeviin sopimuksiin liittyvistä seikoista, asetuksen (EU) 2017/2394 ja direktiivin 2009/22/EU muuttamisesta sekä direktiivin 1999/44/EY kumoamisesta) muuttamalla. Uuden direktiivin säännöksiä on ryhdytty soveltamaan jäsenvaltioissa vasta hiljattain, 1.1.2022 lukien, eikä sääntelyn tosiasiallisista vaikutuksista ole vielä saatu kokemuksia.

Jos kuitenkin arvioidaan, että tavarankauppadirektiivin muuttaminen on välttämätöntä, Suomi katsoo, että lainsäädäntöratkaisuja valittaessa tulisi ottaa huomioon direktiiviin sisältyvä jäsenvaltioiden liikkumavara lakisääteisen virhevastuun keston sääntelemisessä. Osa esitetyistä sääntelymalleista istuisi huonosti sellaisiin jäsenvaltioihin, Suomi mukaan lukien, jotka ovat hyödyntäneet mahdollisuutta säätää direktiivissä edellytettyä kahta vuotta pitemmästä virhevastuuajasta. Nämä sääntelymallit voisivat myös tosiasiassa vaarantaa Suomen korkean kuluttajansuojan tason.

Suomi katsoo, että kaavaillut muutosehdotukset, joiden mukaan elinkeinonharjoittajien olisi tarjottava kuluttajille korjauspalveluja senkin jälkeen, kun virhevastuuaika on päättynyt, olisivat erityisesti pk-yritysten kannalta kohtuuttomia. Kestävän kuluttamisen edistämiseksi Suomi voisi harkita sitä, että kuluttajan valinnanvapautta rajoitettaisiin jonkin verran sellaisissa tapauksissa, joissa kuluttaja haluaisi valita virheettömän tavaran toimittamisen tavaran korjaamisen sijaan, kun korjaaminenkin voisi olla kuluttajan kannalta kohtuullinen vaihtoehto.

Asian eteneminen E-kirjeen toimittamisen jälkeen

Komissio järjesti asiantuntijatyöryhmän kokouksen 7.4., jossa käsiteltiin tarkemmin erilaisia sääntelymalleja, joita mahdollinen aloite voisi sisältää. Kokouksessa komissio ilmoitti olevan mahdollista, että ehdotuksen antaminen siirtyy vuoden kolmannelta vuosineljännekseltä vuoden loppuun.